

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่จะกล่าวในบทนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาและค้นคว้าแยกตามหัวข้อต่อไปนี้

เอกสารตำรา

การที่เขียนเอกสารตำรา ผู้วิจัย ได้ศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของการอ่าน
2. ความสามารถในการอ่าน
3. ระดับความสามารถในการอ่าน
4. การฝึกอ่าน
5. การอภิปราย
6. การคิดวิจารณ์
7. แบบสอบการคิดวิจารณ์

งานวิจัย

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารตำรา

1. ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการรับสารที่สลับซับซ้อน เป็นกระบวนการอันสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่าน ไว้ดังนี้

มอร์ติเมอร์ เจ. แอดเลอร์ (Mortimer J. Adler 1959 : 27) กล่าวว่า "การอ่าน หมายถึงกระบวนการตีความหมายหรือสร้างความเข้าใจจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ช่วยให้เข้าใจมากขึ้น กระบวนการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจนี้ เรียกว่า ศิลปะในการอ่าน"

เบอร์นาร์ด ไอ. สมิทซ์ และคณะ (Bernard I. Schmidt and others 1971 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า "เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนยุ่งยาก ยังไม่มีความหมายที่แน่นอน อาจเรียกได้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างจากคำที่จำได้ไปสู่ความนึกคิดต่าง ๆ การอ่านของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปตามสภาพร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ในการอ่านข้อความเหมือนกัน บุคคลสองคนมีความคิดไม่เหมือนกัน"

แอล เอ. แฮร์ริส และ ซี บี. สมิทซ์ (L.A. Harris and C.B. Smith 1976: 14) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า

การอ่านเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อความหมาย ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนตามลักษณะการเขียนของแต่ละบุคคล ผู้อ่านจะพยายามอ่านเอาความหมายจากการเขียนนั้น ความสามารถในการอ่านที่จะทำนายความหมายจากสิ่งที่อ่านนั้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน หัวข้อเรื่อง ความคุ้นเคยกับความคิดสำคัญของเรื่อง และความรู้เดิมทางภาษาของผู้อ่าน

ประทีน มหาจันทร์ (2530:13) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า "เป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่มีการจัดบันทึกไว้ การอ่านที่แท้จริงผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะต้องอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานด้วย

โมรี ชินส์ราญ (2530:4) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า

เป็นกระบวนการมองเห็นภาพ ตัวอักษร กระบวนการแปลความ โดยผู้อ่านจะเคลื่อนสายตาจากคำหนึ่งไปสู่อีกหลาย ๆ คำ จากประโยคหนึ่งไปสู่อีกหลาย ๆ ประโยค และจากบรรทัดหนึ่ง ไปสู่อีกหลาย ๆ บรรทัด จากซ้ายไปขวา และจะหยุดทำความเข้าใจกับความหมายของคำ ความหมายของประโยคต่าง ๆ แล้วเกิดความคิดรวบยอดเป็นหน่วยแห่งความคิด ความเข้าใจ และจะเริ่มตีความในสิ่งที่ผ่านสายตาของตน โดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์เดิม เพื่อประมวลเข้าเป็นความเข้าใจและสรุปความคิดเห็นของผู้อ่าน เหลือไว้เป็นความทรงจำ เกิดเป็นความรู้ ความหลากหลายทางความคิดของผู้อ่านสืบไป

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2534 : 5) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า "การอ่าน คือ กระบวนการแห่งความคิดในการรับสารเข้าในขณะที่อ่าน สมองของผู้อ่านจะต้องติดตามผู้เขียนหรือตีความข้อความที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา"

จากนิยามความหมายของการอ่านตามที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมาย โดยการแปลความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด เพื่อให้เข้าใจตรงกันระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ซึ่งการอ่านของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปตามสภาพร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ภูมิหลัง และความสนใจที่แต่ละบุคคลมีอยู่

2. ความสามารถในการอ่าน

นักอ่านที่ดีหรือประสบความสำเร็จในการอ่าน คือผู้ที่สามารถใช้ทักษะกลไกต่าง ๆ อย่างคล่องแคล่วมีความพร้อมในการอ่านและมีความสามารถในการอ่าน ซึ่งรัชนี ชอโศตติกุล (Rachnee Sosothikul 1992 : 1) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านไว้ว่า คือ "ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างแม่นยำ รวดเร็วและเพลิดเพลิน ผู้อ่านที่มีความสามารถ จะต้องมองเห็นความแตกต่างว่า อะไรมีความสำคัญมากที่สุด อะไรสำคัญน้อยที่สุด และในการอ่านทุกครั้งต้องตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน คิดในสิ่งที่อ่าน เลือกข้อมูลไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองได้"

คริสทีน พี คาสาเนฟ (Christine P. Casanave 1987:2-3) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการอ่านที่ประสบผลสำเร็จนั้นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้คือ

1. ความสามารถในการถอดรหัสของผู้อ่าน หรือความสามารถในการเข้าใจ หรือตีความหมายตัวอักษรที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในงานเขียนนั้น
2. ความเหมาะสมของบทอ่าน ซึ่งหมายถึง บทอ่านที่เขียนโดยใช้โครงสร้างไวยากรณ์ที่ผู้อ่านคุ้นเคย
3. ความสอดคล้องระหว่างความรู้เดิมและความรู้ใหม่ของผู้อ่านในบทอ่านนั้น
4. ความสามารถในการคิดค้นหาวิธีการแก้ปัญหาข้อสงสัยของผู้อ่าน

เคนเน็ธ เอส กูดแมน (Kenneth S. Goodman 1971 : 25-27) กล่าวถึงองค์ประกอบในการอ่านว่ามี 4 ประการ ได้แก่

1. ความรู้ทางภาษา (linguistic knowledge) ซึ่งระยะเริ่มต้นผู้อ่านจะเรียนรู้เพียงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรที่ปรากฏ และความหมายของคำศัพท์ แต่ต่อมาเมื่อมีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้น ผู้อ่านจะสามารถทำความเข้าใจภาษาที่ปรากฏในบทอ่านได้มากขึ้น
2. ประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน (schema) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับบทอ่าน และความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีอยู่
3. ความสมบูรณ์ของบทอ่าน หรืองานเขียนนั้น (conceptual or semantic

2. ความสามารถในการอ่าน

นักอ่านที่ดีหรือประสบความสำเร็จในการอ่าน คือผู้ที่สามารถใช้ทักษะกลไกต่าง ๆ อย่างคล่องแคล่วมีทักษะพร้อมในการอ่านและมีทักษะสามารถในการอ่าน ซึ่งรัชนี ชอโศกติกุล (Rachnee Sosothikul 1992 : 1) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านไว้ว่า คือ "ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างแม่นยำ รวดเร็วและเพลิดเพลิน ผู้อ่านที่มีความสามารถ จะต้องมองเห็นความแตกต่างว่า อะไรมีความสำคัญมากที่สุด อะไรสำคัญน้อยที่สุด และในการอ่านทุกครั้งต้องตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน คิดในสิ่งที่อ่าน เลือกข้อมูลไปใช้เพื่อพัฒนาตนเองได้"

คริสทีน พี คาสาเนฟ (Christine P. Casanave 1987:2-3) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการอ่านที่ประสบผลสำเร็จนั้นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้คือ

1. ความสามารถในการถอดรหัสของผู้อ่าน หรือความสามารถในการ เข้าใจ หรือตีความหมายตัวอักษรที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในงานเขียนนั้น
2. ความเหมาะสมของบทอ่าน ซึ่งหมายถึง บทอ่านที่เขียนโดยใช้โครงสร้าง ไวยากรณ์ที่ผู้อ่านคุ้นเคย
3. ความสอดคล้องระหว่างความรู้เดิมและความรู้ใหม่ของผู้อ่านในบทอ่านนั้น
4. ความสามารถในการคิดค้นหาวิธีการแก้ปัญหาข้อสงสัยของผู้อ่าน

เค็นเน็ธ เอส กูดแมน (Kenneth S. Goodman 1971 : 25-27) กล่าวถึงองค์ประกอบในการอ่านว่ามี 4 ประการ ได้แก่

1. ความรู้ทางภาษา (linguistic knowledge) ซึ่งระยะเริ่มต้นผู้อ่านจะเรียนรู้เพียงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรที่ปรากฏ และความหมายของคำศัพท์ แต่ต่อมาเมื่อมีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้น ผู้อ่านจะสามารถทำความเข้าใจภาษาที่ปรากฏในบทอ่านได้มากขึ้น
2. ประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน (schema) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับบทอ่าน และความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีอยู่
3. ความสมบูรณ์ของบทอ่าน หรืองานเขียนนั้น (conceptual or semantic

completeness) ถ้าบทอ่านนั้นมีเนื้อเรื่องที่ไม่สมบูรณ์ จะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่าน นอกจากผู้อ่านจะมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทอ่านมาก่อน

4. ความสามารถในการวิเคราะห์โครงสร้างของงานเขียน (text schema) โครงสร้างของงานเขียนแต่ละชิ้นนั้นจะแตกต่างกัน และจะนำเสนอความเชื่อรวมทั้งวัฒนธรรมของผู้เขียนด้วย ซึ่งถ้าผู้อ่านมีวัฒนธรรมและประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากงานเขียนนั้นจะเป็นสาเหตุให้ผู้อ่านไม่สามารถประสบความสำเร็จในการอ่านงานเขียนดังกล่าว

คาร์ลอส อัลเฟรโด โยริโอ (Carlos Alfredo Yorio 1971:107-115) มีความเห็นว่า ความสามารถในการอ่านจะประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับภาษาที่อ่าน (knowledge of the language)
2. ความสามารถของผู้อ่านในการทำนายหรือเดาเนื้อเรื่องที่อ่านเพื่อที่จะเลือกข้อมูลได้ถูกต้อง (ability to predict or guess in order to make the correct choices)
3. ความสามารถในการจดจำตัวชี้แนะต่าง ๆ ที่อ่านมาแล้ว (ability to remember the previous cues)
4. ความสามารถในการเชื่อมโยงตัวชี้แนะต่าง ๆ ที่ได้เลือกไว้แล้วเข้าด้วยกัน (ability to make the necessary associations between the different cues that have been selected)

กาย แอล บอนด์ และ ไมล์ เอ ทิงเกอร์ (Guy L. Bond and Miles A. Tinker 1975 : 235) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านนั้น จะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

1. ความเข้าใจในความหมายของคำ (word meaning) เป็นรากฐานสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน เมื่อผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำเหล่านั้นได้อย่างชัดเจนย่อมทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดที่จะนำมาใช้ในการอ่าน
2. การเข้าใจในหน่วยความคิด (thought units) เพื่อที่จะเข้าใจประโยค ผู้อ่านจะต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด ก็อ่านเป็นกลุ่มคำให้ได้ความหมายของคำต่อเนื่องเป็นกลุ่ม ๆ แทนการอ่านทีละคำ

3. การเข้าใจประโยค (sentence comprehension) เมื่อผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำและหน่วยความคิดแล้ว ต้องรู้จักเลือกคำแต่ละคำหรือหน่วยความคิดแต่ละส่วนมาสัมพันธ์กัน จนได้ความเป็นประโยค

4. การเข้าใจอนุเลข (paragraph comprehension) คือความสามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคในตอนนั้น ๆ มาสัมพันธ์กันเพื่อความเข้าใจในแต่ละย่อหน้า

5. การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอนุเลข หรือการเข้าใจเนื้อความทั้งหมด (comprehension of large units) เป็นความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละย่อหน้าเพื่อเข้าใจข้อความหรือเรื่องราวที่กำลังอ่านอยู่ทั้งหมด

แฟรงค์ เจ กูสแซค (Frank J. Guszak 1978 : 2) มีความเห็นว่า ผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่าน จะต้องมีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้

1. ความสามารถในการเชื่อมโยงประสบการณ์ และความคิดรวบยอดกับตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ในบทอ่านนั้น

2. ความสามารถในการเก็บสะสมใจความ และความสามารถในการเลือกรายละเอียดที่สำคัญ ๆ ของเรื่องที่อ่าน

ร็อด เอลลิส และ ไบรอัน ทอมลินสัน (Rod Ellis and Brian Tomlinson 1980 : 140-142) มีความเห็นว่า ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านดี เพราะมีความสามารถต่าง ๆ ต่อไปนี้เป็นองค์ประกอบ ได้แก่

1. ความสามารถในการใช้ทักษะกลไก (mechanical skill) คือ ทักษะในการใช้สายตากวาดไปตามตัวอักษรจากซ้ายไปขวา ผู้อ่านที่มีทักษะด้านนี้ดี จะสามารถอ่านได้อย่างรวดเร็ว

2. ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำ (understanding the meanings of lexical items) ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายทั้งโดยตรง (denotative) และโดยอ้อม (connotative) ของคำในบทอ่าน นอกจากนี้ผู้อ่านควรสามารถเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทได้อีกด้วย

3. ความสามารถในการเข้าใจความหมายทางไวยากรณ์ (understanding grammatical meaning) ในการอ่านนั้นผู้อ่านควรมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของ

ประโยคแบบต่าง ๆ รู้จักใช้ตัวนะในการสร้างแนวคิด รู้จักการใช้ตัวเชื่อม และเข้าใจ
ด้วยคำที่ผู้เขียนใช้อ้างอิงถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้ว

4. ความสามารถในการให้เหตุผล (reasoning skill) ทักษะนี้เป็น
ทักษะด้านความคิดที่ผู้อ่านจะใช้ในการเชื่อม หรือลำดับเรื่องราวต่าง ๆ ในบทอ่านเข้า
ด้วยกันผู้อ่านจะได้อ่านว่า สิ่งใดสำคัญและสิ่งใดไม่สำคัญ

5. ความสามารถในการเลือกสรร (selection skill) ทักษะนี้จะ
ช่วยให้ผู้อ่านรับรู้ถึงโครงสร้างภายในบทอ่าน เช่น รู้ว่าส่วนใดคือ บทนำ เนื้อเรื่อง และ
บทสรุป ผู้อ่านจะสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างใจความสำคัญ และข้อความที่มีมา
สนับสนุนได้

แพทริเซีย แอล คาร์เรล และ โจน ซี ไอสเตอร์โฮลด์ (Patricia L.
Carrell and Joan C. Eisterhold 1983 : 556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ
ความสามารถในการอ่านว่า เป็นกระบวนการของปฏิกริยาร่วมระหว่างกระบวนการทาง
ความรู้ 2 กระบวนการ ซึ่งได้แก่

1. กระบวนการรับรู้ข้อมูล ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวบ่อนทางภาษาภายในบทอ่าน เรียกว่า
กระบวนการจากล่างขึ้นบน (bottom-up) หรือกระบวนการใช้บทอ่านเป็นพื้นฐาน (text
based processing) ซึ่งหมายถึง ตัวอักษรหรือข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านจะเป็นตัวชี้แนะ
ให้ผู้อ่านเข้าใจในบทอ่าน

2. กระบวนการรับรู้ข้อมูลเรียกว่ากระบวนการจากบนลงล่าง (top-down)
หรือกระบวนการพื้นฐานของความรู้ (knowledge-based) หรือกระบวนการสร้างความ
คิดรวบยอด (conceptually-driven) หมายถึง ผู้อ่านใช้พื้นความรู้และประสบการณ์ที่
สะสมไว้เป็นตัวชี้แนะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทอ่านนั้น

กระบวนการทั้งสองจะทำงานไปพร้อม ๆ กันในขณะที่อ่าน ถ้าขาดกระบวนการ
ใดกระบวนการหนึ่ง จะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถอ่านบทอ่านนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอ็ดดี วิลเลียมส์ (Eddie Williams 1986: 3-7) ได้ให้ข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับองค์ประกอบที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการอ่านไว้ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับระบบของการเขียน (knowledge of the writing

system) ทั้งในลักษณะที่เป็นลายมือเขียน และตัวพิมพ์ รวมถึงความรู้ด้านการสะกดคำ การผสมคำ และการอ่านคำได้อย่างถูกต้อง

2. ความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา (knowledge of the language) ผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่านจะต้องมีความรู้เรื่องรูปแบบของคำ การเรียบเรียงคำ โครงสร้าง และไวยากรณ์ของภาษาเป็นอย่างดี

3. ความสามารถในการตีความ (ability to interpret) ในการอ่าน ผู้อ่านจะต้องสามารถบอกถึงจุดมุ่งหมายของบทอ่านได้ นอกจากนี้ก็ต้องเข้าใจวิธีการเรียบเรียง เนื้อหา เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่างๆ และสามารถติดตามความคิดของผู้เขียน ได้อีกด้วย

4. ความรู้รอบตัวของผู้อ่าน (knowledge of the world) ความรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง กีฬา ตลอดจน ประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้อ่านสามารถนำมาสัมพันธ์กับบทอ่านได้ เพื่อสร้างความเข้าใจในการอ่าน

รัชนี ขอสัตติกุล (Rachnee Sosothikul.1992:87-88) กล่าวว่า ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต้องมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการรู้ความหมายของคำ (The ability to recognize the meanings of words)

2. ความสามารถในการเลือกความหมายที่ต้องการจากคำที่มีหลายความหมาย (The ability to select the one appropriate meaning of a word which may have several meanings)

3. ความสามารถในการเข้าใจภาษาอุปมา ความหมายซ่อนเร้น ซึ่งผู้เขียนมิได้กล่าวไว้ตรงตัวอักษร (The ability to deal with figurative language, not insisting on literal meanings when the author does not intend literal interpretation)

4. ความสามารถในการจับความคิดหลักของผู้เขียน (The ability to determine the author's main ideas)

5. ความสามารถในการถอดความ หรือการกล่าวซ้ำอีกของผู้เขียน (The

ability to paraphrase, or restate, what the author has written)

6. ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ ระหว่างส่วนย่อยแต่ละส่วน และความสัมพันธ์ของเรื่องทั้งหมด (The ability to see the relationship between one part and another and of all parts to the whole)

7. ความสามารถในการจับลักษณะรูปแบบการเขียนของผู้เขียน (The ability to recognize the author's organizational pattern)

8. ความสามารถในการเข้าใจจุดมุ่งหมาย ทิศนะ และอคติของผู้เขียน (The ability to determine the author's purpose, his intention in writing, his point of view, his biases, or whom the author is addressing)

9. ความสามารถในการลงสรุปสิ่งที่ไม่ได้สรุปอย่างแน่ชัด (The ability to draw inferences which are not specially stated)

10. ความสามารถในการรับรู้ การเขียน ที่เป็นเรื่องตลก ล้อเลียน เสียดสี หรือการประชดประชัน และการค้นหาอารมณ์และน้ำเสียง (The ability to recognize literary devices such as humor, satire, or irony, and to detect mood or tone)

จากข้อคิดเห็นของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน ซึ่งได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านไว้ต่างกัน ในรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นนั้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักสำคัญของความสามารถในการอ่าน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับภาษาในด้าน เสียง ศัพท์ โครงสร้าง ประสบการณ์เดิมหรือพื้นความรู้ รวมทั้งความคิดของผู้อ่าน ความสามารถในการสรุป ดีความ หรือวิเคราะห์บทอ่าน โดยผู้อ่านจะนำองค์ประกอบเหล่านี้มาสัมพันธ์กัน เพื่อทำความเข้าใจความหมายของบทอ่านและวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ถูกต้อง

3. ระดับความสามารถในการอ่าน

อีวานส์ ตรีเซีย (Evans Tricia 1982 อ้างถึงใน ทิริอร รัตนอุดม 2527 : 14-15) แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการอ่านมิได้จำกัดอยู่เพียงการตอบคำถามให้ถูกต้องเท่านั้น แต่หมายถึงความเข้าใจ 2 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำ ความเข้าใจในระดับนี้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านพอใจกับสิ่งที่ตนอ่าน เข้าใจความหมายและมีมโนทัศน์อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
2. ระดับสูง นักเรียนจะต้องจับใจความสำคัญให้ได้ เข้าใจถึงแก่นของแนวคิดที่แฝงอยู่ และสามารถเปรียบเทียบแนวความคิดเหล่านี้กับสิ่งที่เขาเคยรู้มาแล้วเพื่อที่จะรับเอาสาระสำคัญ และแนวความคิดมาผสมผสานเป็นมโนคติทั้งใหม่และเก่าเข้าด้วยกัน ความเข้าใจในการอ่าน เป็นคำที่มีความหมายครอบคลุมหลักใหญ่ ๆ ไม่ต่ำกว่า 5 ประการ จากหลัก 10 ประการ ซึ่งควรจะได้รับทดสอบเรียงลำดับตามความสามารถ ดังนี้

1. เข้าใจความหมายศัพท์ที่เป็นกุญแจสำคัญ วลี ประโยค
2. แยกแยะข้อเท็จจริงและทำตามคำสั่งได้อย่างมีระบบ
3. จับใจความที่สำคัญที่สุดได้และจำแนกระหว่างใจความสำคัญและรายละเอียดได้
4. เข้าใจและเรียบเรียงลำดับข้อความได้
5. สรุปเรื่องราวและให้ข้อคิดเห็นได้
6. ทำนายผลได้ใกล้เคียง
7. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล
8. จำแนกข้อเท็จจริงได้จากความคิดเห็น จากการพิสูจน์สมมติฐาน
9. แก้ปัญหาด้านการตีความได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำถามที่มีความหมายกำกวม
10. อ่านอย่างมีวิจารณญาณและมีความซาบซึ้ง

ลูว์ อี เบอร์มิสเตอร์ (Lou E. Burmeister. 1974 : 147 - 148) ได้แบ่งความเข้าใจในการอ่าน โดยตัดแปลงมาจากลำดับขั้นการเรียนรู้ของ เบนจามิน เอสบลูม (Benjamin S. Bloom) โดยแบ่งความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 7 ระดับ คือ

1. ระดับความจำ (memory) เป็นการจำในสิ่งที่ผู้เขียนคิดไว้ ได้แก่ การจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วัน เดือน ปี คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2. ระดับการแปลความหมาย (translation) เป็นการนำเอาข้อความหรือสิ่งที่รู้ไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น แปลจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความไปแปลเป็นแผนภูมิได้

3. ระดับการตีความ (interpretation) คือ ความเข้าใจหรือมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เขียนมิได้ระบุไว้โดยตรง เช่น การเข้าใจสาเหตุของเรื่อง ที่อ่านแม้ว่าจะได้อ่านเฉพาะผลของเรื่อง คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป การจับใจความสำคัญของเรื่องได้ โดยที่ผู้เขียนมิได้บ่งบอกไว้อย่างชัดเจน การเข้าใจถึงจิตใจและความรู้สึกของตัวละครในเรื่องสามารถโยงบุคคลในเรื่องว่าเป็นจริงหรือสมมติขึ้น และอะไรเป็นตัวทำให้เป็นเช่นนั้น การจินตนาการที่เข้าถึงสภาพชีวิตของบุคคลในเรื่อง สามารถจะมองเห็น รู้จักได้กลิ่น ได้ยิน และรู้สึก จากจินตนาการ

4. ระดับการประยุกต์ใช้ (application) คือ ความสามารถในการเข้าใจหลักการ และสามารถนำหลักการนั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้จนพบความสำเร็จ คือสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิต ซึ่งเป็นความสามารถในระดับค่อนข้างสูงของการเรียนรู้

5. ระดับการวิเคราะห์ (analysis) คือ ความสามารถในการแยกแยะส่วนประกอบย่อย ๆ เข้าด้วยกันเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น การวิเคราะห์การโฆษณาชวนเชื่อที่ผู้เขียนโฆษณาชื่อใคร ทำงานให้ใคร มีจุดประสงค์อะไร หรือแยกแยะวิเคราะห์คำประพันธ์ต่าง ๆ เช่น โดยการสังเกต สัมผัส จังหวะอารมณ์และความรู้สึก เป็นต้น

6. ระดับการสังเคราะห์ (synthesis) คือ ความสามารถในการนำความคิดเห็นที่ได้จากที่ต่าง ๆ ในสิ่งที่อ่านมาผสมผสานกันและจัดเรียบเรียงใหม่

7. ระดับการประเมินผล (evaluation) คือ ความสามารถในการวางเกณฑ์และตัดสินสิ่งที่อ่านโดยอาศัยเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นหลักฐาน

มาร์ธา ดัลแมน และคนอื่น ๆ (Martha Dallman and others, 1984 : 408-411) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ 3 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจในข้อเท็จจริง (factual level) หมายถึง ความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้ ประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้ คือ

1.1 การรู้ความหมายของคำ (knowing the meaning of word)

1.2 การจับใจความสำคัญ (finding the main idea)

- 1.3 การเลือกรายละเอียดที่สำคัญ (selecting significant details)
 - 1.4 การดำเนินการตามคำสั่งหรือทิศทาง (following directions)
 - 1.5 การเรียงลำดับเหตุการณ์ (detecting the sequence)
 - 1.6 การหาความเป็นจริงจากเรื่อง (recognizing facts)
2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ (interpretation level) คือความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความ และแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้ ประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้ คือ
- 2.1 การสรุปและรวบรวมเรื่องที่อ่าน (summarize and organize)
 - 2.2 การรู้ความหมายโดยทั่วไปของเรื่องที่อ่าน (arriving at generalization)
 - 2.3 การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า (predicting outcomes)
 - 2.4 การเข้าใจสำนวนภาษา (inferring the meaning of figurative language)
 - 2.5 การเปรียบเทียบ (making comparisons)
 - 2.6 การที่อุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง (identifying character traits)
3. ระดับความเข้าใจในขั้นประเมินค่า (evaluation level) คือความสามารถในการประเมินค่าสิ่งที่อ่านมา โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านพิจารณาตัดสิน ประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้ คือ
- 3.1 การแยกความเป็นจริงกับความคิดเห็น (differential facts and opinions)
 - 3.2 การพิจารณาเหตุผลที่ทำให้ชวนเชื่อ (recognizing fallacious reasoning)
 - 3.3 การพิจารณาความเหมาะสม คุณค่า และการยอมรับสิ่งที่อ่าน (judging adequacy worth of acceptability)
 - 3.4 การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง (identifying author's purpose)

จากการศึกษาทฤษฎี ความสามารถในการอ่านของนักการศึกษา ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น และจากการศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับการอ่านในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้วิจัยได้ประยุกต์ระดับความสามารถในการอ่าน โดยอาศัยหลักทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านของ ลูว์ อี เบอร์มิสเตอร์ (Lou E. Bermeister 1974:147-148) และมาร์ธา ดัลแมนและคณะ (Martha Dallman and others 1984:408-411) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การอ่านจับใจความ (reading comprehension) คือ การที่ผู้อ่านรับเอาความหมายจากผู้เขียน โดยผ่านตัวอักษรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านมีความสามารถในการระลึก (recall) มีความรู้ความจำ (knowledge) ในเรื่องที่อ่าน สามารถจับใจความสำคัญ รู้ความหมายของคำ เรียงลำดับข้อความ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อ่านได้ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การระลึกข้อเท็จจริง (recall fact) คือความสามารถในการจำข้อเท็จจริง เช่น ชื่อ ภูฏ เรื่องราว จำนวน วัน เวลา สถานที่ บุคคล หน้าที่ เหตุการณ์ ประโยชน์ และโทษ โดยข้อเท็จจริงเหล่านี้ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนในเรื่องที่อ่าน

1.2 การรู้หรือจำความหมายของคำ (recalling the meaning of words) คือมีความรู้ว่า คำแต่ละคำมีความหมายตามตัวอักษรว่าอย่างไร เป็นความรู้โดยไม่ต้องตีความ

1.3 การจับใจความสำคัญ (recalling main ideas) คือการจับประเด็นได้ว่า ในเรื่องต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร เรื่องกล่าวถึงใคร ถึงอะไร กล่าวถึงอย่างไร ใจความหลักคืออะไร ใจความรองคืออะไร

1.4 การจัดลำดับเนื้อหา การเรียงลำดับเหตุการณ์ (recalling the pattern and sequence of ideas) คือความสามารถในการบอกได้ว่า ข้อความใดเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน ข้อความใดแสดงว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในลำดับสุดท้าย ลำดับของการเสนอเรื่องเป็นอย่างไร ลำดับขั้นตอน วิวัฒนาการ หรือการเปลี่ยนแปลงเป็นเช่นไร

2. การอ่านตีความ (reading interpretation) คือความสามารถในการอ่านที่ผู้อ่านสามารถอธิบายสิ่งที่อ่านออกมาอย่างได้สาร หรือสาระครบถ้วน เป็นการเข้าใจความหมายที่ไม่ได้แสดงไว้โดยตรง จะต้องอาศัยการอ่านอย่างรอบคอบ การสรุป การ

พิจารณาถึงเหตุและผล การคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น การเปรียบเทียบ การถอดความ และการขยายความ ตลอดจนการมองเห็นความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การถอดความ หรือ การแปลความหมาย (paraphrase) คือความสามารถในการหาความหมายของเรื่อง หรือสิ่งที่เป็นเงื่อนไข มีเลขนัยให้คิด เช่น ความหมายของคำพูด ภาพ ข้อความ

2.2 การขยายความ (extrapolation) คือความสามารถในการขยายความ คำ ถ้อยคำ เรื่องราว ส่วนวน จากเรื่องทีอ่าน ให้เพิ่มเติมออกไปจากความหมายเดิมได้ เป็นการอธิบายเพิ่มรายละเอียด

2.3 ความสัมพันธ์ของเหตุและผล (cause-effect relation) คือความสามารถในการบอกได้ว่า อะไรเป็นเหตุ มีเงื่อนไขอะไรที่ทำให้เกิดเหตุ อะไรคือผลลัพธ์ มีเงื่อนไขใดที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ เช่นนั้น

2.4 การอนุมาน (deduction) คือ ความสามารถในการคาดเดา คาดคะเนเหตุการณ์ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ระหว่างการกระทำ หรือเหตุการณ์สองอย่างที่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนในเรื่อง หรือการคาดเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป หรือการบอกได้ว่า อะไร เกิดขึ้นในตอนต้นเรื่อง ถ้าในเนื้อความมิได้กล่าวไว้ หรือมีความสามารถในการคาดเดาความรู้สึกรู้สึกของตัวละคร ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับบุคคลอื่น ๆ ความสัมพันธ์ของเวลา กับสถานที่ เป็นต้น

2.5 การเปรียบเทียบ (making comparison) คือความสามารถในการมองเห็นความเหมือน หรือความแตกต่างของสิ่งที่ได้อ่าน เช่น เปรียบเทียบความเหมือน หรือความแตกต่างเกี่ยวกับตัวละคร ระหว่างหญิงกับชาย ระหว่างชายกับหญิง หรือเกี่ยวกับเวลา เช่น สมัยก่อนกับปัจจุบัน เกี่ยวกับสถานที่ เช่น ที่นั้นกับที่นี่ หรือเกี่ยวกับความเหมือน หรือความแตกต่างระหว่างความคิด หรือการปกครอง หรือการเปรียบเทียบความหมายในเรื่องราวหรือสำนวน

3. การอ่านวิพากษ์วิจารณ์ (critical reading) คือการอ่านที่ผู้อ่านสามารถประเมินค่า สามารถตัดสินคุณภาพ คุณค่า ความถูกต้องและความเป็นจริงของสิ่งที่อ่าน เป็นความสามารถในการอ่านที่ผู้อ่านต้องอ่านทำความเข้าใจความคิด และวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็นได้ สามารถรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อ สามารถลงความคิดเห็นโดยอาศัยหลักเหตุผลตามหลักตรรกวิทยาได้

สามารถประเมินข้อสรุปได้ และตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลได้ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความสามารถในการแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น

(distinguishing fact from opinion) คือความสามารถในการวินิจฉัยได้ว่า ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง (fact) ซึ่งข้อเท็จจริงคือสิ่งที่พิสูจน์ได้ว่าถูกหรือผิด โดยอาศัย หลักฐานที่ปรากฏโดยปราศจากอคติ สามารถวินิจฉัยได้ว่าข้อความใดเป็นความคิดเห็น (opinion) ซึ่งความคิดเห็น คือสิ่งที่เชื่อ รู้สึก หรือการตัดสินสรุปในบางสิ่งบางอย่างของผู้เขียน และสามารถบอกได้ว่าข้อความใดเป็นความเห็นที่มีฐานมาจากข้อเท็จจริง (opinion base on fact) คือรู้ว่า ความเชื่อ ความรู้สึก หรือการตัดสินสรุปของผู้เขียนข้อใดที่ อ้างอิงมาจากหลักฐานที่ปรากฏ หรือเป็นความจริง

3.2 การรู้ความมุ่งหมาย และทัศนคติของผู้เขียน (recognizing the writer's purpose, and attitude)

คือ ความสามารถในการรู้ความมุ่งหมายของผู้เขียน (the writer's purpose) ว่าต้องการชี้ให้เห็นปัญหา ต้องการให้คำแนะนำ ต้องการสั่งสอน ต้องการอธิบายรายละเอียด หรือต้องการชักชวนให้กระทำตาม และสามารถในการรู้ทัศนคติของผู้เขียน (the writer's attitude) คือรู้ว่าผู้เขียนมีท่าที ต่อเรื่องที่เขียนอย่างไร ผู้เขียนแสดงความรู้สึกอย่างไร มีน้ำเสียงอย่างไร เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

3.3 การรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อ (understanding propaganda)

คือ มีความรู้ในเทคนิคการโฆษณาชวนเชื่อ ว่า โฆษณา นั้น ๆ ใช้เทคนิคใดนำเสนอ เช่น

3.3.1 การใช้ถ้อยคำขู่ให้น่ากลัว (bad name)

คือการใช้คำพูดที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพลบในสิ่งตรงข้ามที่จะนำเสนอ แล้วยกสิ่งที่ต้องการเชิญชวนมาเสนอ ผู้อ่านที่เกิดความกลัวก็จะ เชื่อ

3.3.2 การใช้ถ้อยคำเร้าอารมณ์ (glad name)

คือการใช้ถ้อยคำที่อ่านแล้ว เกิดอารมณ์คล้อยตาม เช่น ใช้คำพูดเพราะ ๆ หรือ ๆ มีระดับ ผู้อ่านอ่านแล้วจะ รู้สึกเห็นด้วย และ เกลี้ยเกลี่ยม

3.3.3 การถ่ายโอน (transfer)

คือ การใช้หรือการอ้างสถาบันที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของสังคมมาเป็นต้นแบบในการโฆษณา เช่น ต้องการโฆษณาสี ก็ อ้างว่า โบทส์แห่งนี้ใช้สี เจ บี พี จึงยังคงมีความงดงามสดใสอยู่ตลอดเวลา หรือการใช้ คนมีชื่อเสียงมาแนะนำสิ่งที่ต้องการนำเสนอ เช่น ให้นางงามจักรวาลเป็นผู้นำ เสนอรถยนต์

ที่ห้องหนึ่ง ก็ให้นางงมขโมยอยู่ข้างรถชนิดนั้น

3.3.4 การชวนให้ทำตามคนมีชื่อเสียง (testimonial) เป็นการอ้างหลักฐานพยานบุคคล โดยบุคคลเหล่านั้นเป็นคนที่ชื่อเสียงในด้านใดด้านหนึ่ง เป็นผู้นำเสนอสินค้า โดยเป็นผู้ใช้สินค้าเหล่านั้นเอง เช่นนักกีฬาเทนนิสระดับโลก จอห์น บอร์ก เป็นผู้ใช้นาฬิกาข้อมือโรเล็กซ์ กลิตา บัญญาส ชอบใช้สบู่ลักส์ เป็นต้น (เทคนิคนี้คล้ายกับ transfer ต่างกันตรงที่ transfer เป็นเพียงผู้แนะนำ แต่ testimonial เป็นผู้ใช้)

3.3.5 การพูดแนะนำกับคนทั่วไปอย่างตรงไปตรงมา หรือการแนะนำตรง ๆ (plain folks) คือการให้คนที่คนทั่วไปชื่นชอบ หรือประทับใจหรือคนที่สาธารณชนยอมรับมาเป็นตัวแบบในการแนะนำ หรือเชิญชวนตรง ๆ เพื่อให้คนกระทำตาม เช่น ให้นายอานันท์ ปันยารชุน มาพูดเชิญชวนการประหยัดไฟฟ้า โดยกล่าวถึงประโยชน์และผลเสียที่เกิดขึ้น เป็นต้น

3.3.6 การหมักหมม หรือการพูดบิดเบือนความจริงเพียงบางส่วน (stacking the cards) คือการชักแม่น้ำทั้งห้า ได้แก่ การตั้งประเด็นต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการของผู้ที่หมักหมม เป็นข้อมูลที่ตี น่าสนใจ กำลังเป็นที่นิยมแต่ไม่กล่าวถึงส่วนที่บกพร่องอื่น ๆ เช่น จะโฆษณายากรรมอเตอร์ไซค์ ก็จะพูดถึงแต่ ความงามส่วนต่าง ๆ ของรถ แต่ไม่กล่าวถึงคุณภาพเลย

3.3.7 การชวนให้เป็นพวกเดียวกัน (band wagon) คือ การใช้ความต้องการอยากจะเป็นพวกมาก หรือต้องการเป็นเหมือนคนอื่น ๆ ในสังคมหนึ่ง ๆ หรือกล่าวง่าย ๆ ว่าชวนให้ทำตามแพ้นั่นเอง โดยชี้ให้เห็นว่า ถ้าไม่ทำตามพวก อาจกลายเป็นคนไม่ทันสมัย

3.4 การตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล (making judgment relate to the authenticity of a source of information) คือความสามารถในการบอกได้ว่า ข้อมูลใดน่าเชื่อถือที่สุด ผู้เขียนคนใดน่าจะเขียนเรื่องนั้น ๆ ได้ดีที่สุด ข้อมูลเป็นปัจจุบันหรือไม่ ข้อมูลมีแหล่งที่มาจากไหน

3.5 ความสามารถในการประเมินข้อสรุป (evaluation of conclusion) คือความสามารถในการลงความเห็น (making judgments) ของผู้อ่านว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยความคิดเห็นข้อสรุปที่ได้จากการอ่าน ความคิดเห็นหรือข้อสรุปนั้นเป็นจริงหรือไม่อย่างไร

3.6 ความสามารถในการลงสรุป (drawing inferences) คือความสามารถในการสรุปความของผู้อ่านตามหลักตรรกวิทยา (logical conclusion) เป็นการสรุปจากการสังเกตข้อเท็จจริง ความสัมพันธ์ของข้อความ และความสมเหตุสมผล

รายละเอียดที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นการประยุกต์เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนอ่านภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพ และตรงตามหลักสูตรมากขึ้น

4. การฝึกอ่าน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ในการอ่านเพื่อให้เกิดประสิทธิผลนั้น ผู้อ่านจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ทุกครั้ง การฝึกอ่านที่ได้ผลนั้น ผู้อ่านต้องฝึกอ่านด้วยตนเอง รัชณี ซอโสตถิกุล (Rachnee SosothiKul 1992 : 78) ได้กล่าวว่า ผู้อ่านที่จะประสบผลสำเร็จในการอ่านนั้น วิธีการฝึกอ่านแบบ SQ3R จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่กำลังอ่าน ซึ่งวิธีการอ่าน SQ3R มีขั้นตอนการอ่านดังนี้

1. S แทนคำว่า Survey หมายถึง การสำรวจ เป็นวิธีการที่จะช่วยผู้อ่านให้รู้ว่าเรื่องหรือหนังสือที่เขากำลังอ่านนั้น มีข้อความหรือสาระบางประการที่เขาต้องการจะรู้หรือไม่ ปัญหาที่คือว่าจะสำรวจอะไร และสำรวจอย่างไร อาจสำรวจสิ่งต่อไปนี้

1.1 สำรวจโดยการอ่านชื่อเรื่อง พิจารณาดูว่าชื่อเรื่องบอกเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นไหม ช่วยให้อ่านอะไรเกี่ยวกับเรื่องนั้นบ้าง

1.2 สำรวจโดยการอ่านจากคำนำ (ถ้ามี) หนังสือที่พิมพ์เป็นเล่มส่วนมากมักจะมีคำนำ จากคำนำผู้อ่านจะได้ทราบว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไรในการเขียนหนังสือ นั้น อาจจะได้รู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ประพันธ์

1.3 สำรวจโดยการอ่านจากคำชี้แจง (ถ้ามี) ผู้อ่านจะได้รู้วิธีใช้หนังสือนั้น มีความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นมากขึ้น

1.4 สำรวจโดยการอ่านสารบัญ ผู้อ่านจะได้รู้ว่าหนังสือเล่มนี้เนื้อหาเกี่ยวกับอะไรบ้าง และแบ่งเนื้อหาอย่างไร แต่ละส่วนเรียงลำดับกันอย่างไร มีขั้นตอนหรือไม่ ผู้อ่านสามารถเห็นความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของหนังสือกับจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้หรือไม่

1.5 สืบหาข้อมูลโดยการอ่านอย่างผ่าน ๆ ผู้อ่านจะได้ทราบว่า ท่วงทำนองเขียนของผู้ประพันธ์อ่านได้ง่าย หรือค่อนข้างยาก หรือยาก ผู้เขียนได้สรุปหรือย่อสาระไว้ช่วยเสริมความเข้าใจ เช่น กราฟ ตาราง แผนภูมิ ฯลฯ ในแต่ละบทนั้นผู้ประพันธ์จัดแบ่งไว้อย่างให้ความสำคัญเท่าเทียมกันหรือไม่

S หรือการสืบหาข้อมูลนี้จะช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นภาพกว้าง ๆ ทั่วไปเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านนั้น เมื่อสืบหาแล้วอาจตั้งคำถามถามตนเองได้ว่าได้อะไรจากหนังสือนี้ มีข้อความหรือความรู้ อันใดในหนังสือนี้ตรงกับความต้องการของตน และข้อสำคัญคือจะต้องถามว่า ทำไมจึงจะอ่านหนังสือเล่มนี้ คำตอบที่ได้จะช่วยให้การอ่านเกิดผลเป็นที่น่าพอใจ

2. Q แทน Question คือการถาม ได้แก่คำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้น การตั้งคำถามในการอ่านนี้ควรตั้งคำถามเฉพาะส่วนที่มุ่งหมายจะรู้ในตอนนั้น ๆ ซึ่งลักษณะการตั้งคำถาม ผู้อ่านจะต้องฝึกตั้งคำถามในลักษณะต่อไปนี้

2.1 ผู้อ่านต้องพยายามหา "จุดสำคัญ" ของเรื่องที่อ่าน ด้วยการอ่านเรื่องให้จบแล้วตั้งคำถามถามตนเองว่า ข้อความที่อ่านเกี่ยวกับอะไร อะไรคือความคิดสำคัญที่อยู่เขียนนำเสนอ ซึ่งคำตอบอาจจะพบได้จากชื่อเรื่อง หัวข้อเรื่อง หรือจากใจความสำคัญที่สรุปได้จากเรื่องที่อ่าน

2.2 เมื่อได้คำตอบเป็นใจความสำคัญ หรือใจความหลัก ผู้อ่านควรตั้งคำถามต่อไปว่า มีส่วนขยายหรือรายละเอียดของใจความหลักอยู่ที่ใด ผู้เขียนใช้วิธีขยายใจความหลักอย่างไร เช่น ใช้วิธีให้คำจำกัดความ ให้ตัวอย่างเปรียบเทียบ แยกประเภท แสดงเหตุผล ชี้ข้อขัดแย้ง สรุปความเห็น

2.3 ควรตั้งคำถามเกี่ยวกับลักษณะของเรื่องที่อ่านว่ามีลักษณะเช่นใด เช่น เป็นเรื่องแสดงความคิดเห็น เป็นเรื่องที่มีแง่มุมโต้แย้งประเด็นสำคัญในบางเรื่อง เป็นเรื่องเล่า เป็นเรื่องเชิงสังสอน จูงใจ ชื่นแะ หรือล้อเลียน

2.4 ผู้อ่านควรจับเค้าโครงเรื่องที่อ่าน โดยวิธีตั้งคำถามให้ชัดเจนว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ ถ้าไม่มีตัวบุคคลก็เปลี่ยนคำถามจากใคร เป็นอะไร กล่าวถึงอะไร สาระสำคัญเป็นอย่างไร

2.5 ถ้าเรื่องที่อ่านเป็นบทสนทนา ก็ตั้งคำถามได้ว่าเกี่ยวกับอะไร เล่าถึงอะไรมีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้นในเรื่อง

2.6 ผู้สอนต้องพิจารณาว่า ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อความรู้ ข้อคิดเห็น ข้อความ แสดงอารมณ์ ความรู้สึก

3. 3R หมายถึง R ทั้งสาม แทนคำ Read Review และ Recite

3.1 Read คืออ่าน เมื่อจะอ่านก็ต้องนึกถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านเสมอไป ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายในการอ่านเป็นตัวกำหนดวิธีการอ่าน เช่น ถ้าต้องการจะรู้เพียงว่า เรื่องนั้นหนังสือนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่เราต้องการหรือไม่ก็อาจใช้วิธีอ่านผ่าน ๆ ข้าม ๆ ถ้าต้องการคำตอบเฉพาะเรื่อง ก็ต้องอ่านอย่างละเอียดเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ถ้าต้องการจะเข้าใจธรรมชาติของผู้ประพันธ์ ก็ต้องอ่านอย่างละเอียดและระมัดระวังพิจารณาการใช้เหตุผล การโต้แย้งที่ผู้ประพันธ์ใช้สนับสนุนธรรมชาติของตนเอง

ข้อควรระวังก็คือ ในการอ่านหนังสือแต่ละเล่ม ผู้อ่านอาจจะมีจุดประสงค์ที่ต่างกันในการอ่านตอนต่าง ๆ ในหนังสือ ดังนั้นผู้อ่านจึงต้องพร้อมอยู่เสมอที่จะเปลี่ยนวิธีการอ่านเมื่อตนเปลี่ยนจุดมุ่งหมายในการอ่าน เช่น อาจจะทำอย่างเร็ว ๆ ผ่าน ๆ เมื่ออ่านพบสิ่งที่ง่าย ๆ หรือในตอนที่ไม่สู้จะสำคัญ แต่จะทำอย่างตั้งอกตั้งใจเมื่อถึงตอนที่ยาก ๆ หรือตอนที่ต้องการจะแสดงความเห็นในเชิงประเมินค่า

3.2 Review คือการทบทวน เมื่ออ่านแล้วผู้อ่านควรจะถามตนเองว่าได้เข้าใจสิ่งที่อ่านนั้นครบถ้วนหรือยัง ได้คำตอบต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นครบหรือยัง เข้าใจจุดประสงค์ของผู้แต่งหรือไม่ เข้าใจเจตคติของผู้แต่งที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ หรือไม่ ถ้าผู้อ่านพบว่าตนเองยังไม่แน่ใจในเรื่องเหล่านี้ ก็ควรอ่านตอนที่ไม่มีแน่ใจนั้น ๆ อีกครั้งหนึ่งอย่างระมัดระวัง

3.3 Recite ตามศัพท์หมายถึงการท่อง การระบुरายการต่าง ๆ ในที่นี้หมายถึงการอ่านแล้วสามารถจดจำสาระสำคัญได้นั่นเอง วิธี Recite หรือวิธีที่จะจดจำสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านทำได้หลายอย่าง เช่น การจดบันทึกในขณะที่อ่าน การบันทึกนั้นบันทึกเฉพาะสาระสำคัญ เขียนอย่างสั้น ๆ เฉพาะใจความสำคัญ หรือประโยคใจความสำคัญในแต่ละตอน เมื่ออ่านจบแล้วอ่านบันทึกนั้นอีกครั้ง ก็จะทำให้จำเรื่องได้ดีขึ้น

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การฝึกอ่านแบบ SQ3R นี้ เป็นการฝึกอ่านที่ให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านด้วยเหตุผลดังนี้

1. เป็นวิธีการที่เตรียมการอ่าน เพื่อจัดระเบียบโครงสร้างทางสมองของผู้อ่าน ผู้อ่านสามารถตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน และสามารถคิดคาดการณ์ล่วงหน้าได้ด้วยตนเอง
2. เป็นวิธีการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านค้นหาสิ่งที่อ่านแบบเฉพาะเจาะจงมากกว่า เดลไกลไปโดยปราศจากจุดมุ่งหมายในสิ่งที่อ่าน
3. เป็นวิธีการอ่านที่ผู้อ่านสามารถประเมินความเข้าใจในการอ่านได้ด้วยตนเอง
4. เป็นวิธีการอ่านที่เร้าใจให้ผู้อ่านค้นหาคำตอบหรือข่าวสาร ซึ่งเมื่ออ่านค้นพบ คำตอบหรือข่าวสารที่ต้องการค้นหาได้แล้วนั้น ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเป็นรางวัลที่ตนเองได้รับผลสำเร็จบางสิ่งบางอย่าง และถ้าผู้อ่านสามารถจำข่าวสารได้ในทันทีทันใดและสามารถตรวจสอบโดยระลึกความจำได้ จะเป็นรางวัลของตนเองมากยิ่งขึ้น

5. การอภิปราย

จี เอส พิลเนล (G.S. Pinnell 1984:23) กล่าวว่า "นักการศึกษาบางคน เชื่อว่าการที่มีโอกาสได้ฟังการอภิปรายแสดงความคิดเห็นของบุคคลต่างๆ จะช่วยเสริมความรู้ที่ได้มาจากการอ่านให้แตกฉานมากขึ้น เพราะความรู้ที่ได้จากการอภิปรายนั้น เป็นความรู้ใหม่ที่พัฒนาขึ้นมาจากการเสนอความคิดเห็น และการฟังซึ่งกันและกันของสมาชิกแต่ละคน" ตอนนา อี อัลเวอร์แมน และคณะ ((Donna E. Alvermann et al 1984 : 10) กล่าวว่า การอภิปรายจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้อ่านมาดีขึ้นแล้ว การอภิปรายยังช่วยส่งเสริมความจำในระยะยาวอีกด้วย เพราะการที่ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งออกไป จะช่วยให้ง่ายต่อการระลึกได้เกี่ยวกับเรื่องนั้นในภายหลัง" ฉะนั้น จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ครูควรจะนำการอภิปรายไปใช้ควบคู่กับเทคนิคการสอน หรือ กิจกรรมแบบอื่น ๆ

สิริวรรณ ศรีพหล และพันทิพา อุทัยสุข (2532 : 91 - 93) ได้เสนอแนะคุณค่าของการสอนแบบอภิปรายไว้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้

- 1.1 ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ของตนในระหว่างที่เข้าร่วมการอภิปราย คือ ได้แสดงความคิด ได้แย้งหรือสนับสนุน เมื่อมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ
- 1.2 ผู้เรียนสามารถรวบรวมและจัดลำดับความรู้ของตนเองก่อนจะอภิปราย
2. ด้านเจตคติ
 - 2.1 ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและยอมรับมติของกลุ่ม ซึ่งจะ เป็นการรับเอาค่านิยมทางด้านประชาธิปไตยไปด้วย
 - 2.2 ผู้อภิปรายแต่ละคนยอมแสดงเจตคติและค่านิยมต่าง ๆ กันออกไป ทำให้เกิดการยอมรับ หรือคล้อยตาม ถ้าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง
3. ด้านทักษะการเรียนรู้
 - 3.1 ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการใช้ความคิดเชิงเหตุผล เปรียบเทียบและ แยกแยะอย่างมีลำดับ
 - 3.2 ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกับคนอื่นๆ การทำงานในลักษณะนี้จะทำให้ ผู้เรียนเข้าใจทักษะการทำงานร่วมกับกลุ่ม
 - 3.3 การเข้าร่วมการอภิปรายจะส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการพูดอย่าง ถูกต้องมีเหตุผล และพูดตรงประเด็น
 - 3.4 ผู้เรียนจะได้มีการฝึกมารยาทในการฟัง

ในการเรียนการสอนด้วยการอภิปรายนั้น ผู้สอนอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ของการอภิปรายได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น วัตถุประสงค์ เนื้อหา ระยะเวลา ผู้เรียน

กาฏจนา เกียรติประวัติ (2525 : 120) ได้เสนอรูปแบบของการอภิปรายซึ่ง มีการผสมผสานกิจกรรมของผู้ฟัง เข้ากับกระบวนการอภิปรายได้เป็น 5 รูปแบบ คือ

1. การอภิปรายหมู่ (panel) ประกอบด้วยสมาชิกตั้งแต่ 4 -5 คน สันทนากัน ตามหัวข้อที่กำหนดให้ต่อหน้าผู้ฟัง เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามได้ในตอนท้าย
2. การอภิปรายหมู่และซักถาม (forum) คือการอภิปรายหมู่ (panel) ซึ่งผู้ ฟังสามารถซักถามได้ตลอดเวลาของการอภิปราย

3. การบรรยายหมู่ (symposium) เป็นการปาฐกถาเกี่ยวกับปัญหาใดปัญหาหนึ่งของผู้รู้ตั้งแต่ 2-5 คน ผู้บรรยายต่างคนต่างพูดและเปิดโอกาสให้มีการซักถามในตอนท้าย

4. การโต้เถียง (debate) เป็นการอภิปรายที่อาศัยไหวพริบ ปฏิภาณของสมาชิก บางครั้งไม่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความเป็นจริง แบ่งผู้อภิปรายออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายค้าน และฝ่ายเสนอ โดยผลัดกันพูดสลับกันในแต่ละฝ่าย

5. การประชุมถกเถียงหรือเทคนิคเสียงกึ่งห้อง (buzz session) คือการแบ่งสมาชิกในกลุ่มใหญ่ออกเป็นกลุ่มย่อยประมาณ 6 คนให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อให้คิดตั้งคำถามสำหรับผู้อภิปรายในกลุ่มใหญ่

สิริวรรณ ศรีพหล และ พันทิพา อุตัยสุข (2532 : 93 - 96) ได้เสนอรูปแบบการอภิปรายโดยยึดจำนวนผู้เรียนเป็นหลัก ดังนี้คือ

1. การอภิปรายแบบกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจจัดแยกออกเป็นรูปแบบต่างๆกันดังนี้
 - 1.1 การอภิปรายเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
 - 1.2 การอภิปรายแบบซักถามทั้งชั้น
 - 1.3 การอภิปรายซักถามท้ายชั่วโมงเพื่อการสรุปความเข้าใจ
2. การอภิปรายแบบกลุ่มย่อย เป็นการอภิปรายที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-6 คน ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็นหลายรูปแบบด้วยกันคือ
 - 2.1 การอภิปรายแบบระดมความคิด ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มจะอภิปราย หรือแก้ปัญหาตามหัวข้อที่กำหนดให้
 - 2.2 การอภิปรายหมู่ ประกอบด้วยกลุ่มผู้อภิปรายและกลุ่มผู้ฟัง เมื่อจบการอภิปรายแล้วจะเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ฟังซักถาม
 - 2.3 การอภิปรายแบบซิมโอบิเชียม ผู้อภิปรายมีโอกาสเตรียมหัวข้อหรือเรื่องที่ได้รับมอบหมายล่วงหน้ามาก่อนเพื่อเสนอในที่ประชุม
 - 2.4 การอภิปรายแบบซุบซิบปรึกษา ผู้สอนกับผู้เรียนกำหนดหัวข้อการอภิปรายแล้วแบ่งกลุ่มโดยผู้เรียนจับกลุ่มกับผู้ที่นั่งอยู่ใกล้กัน แต่ละกลุ่มจะปรึกษากันภายในกลุ่มแล้วเสนอข้อสรุปในที่ประชุม

2.5 การอภิปรายแบบโต้เถียงที่ ประกอบด้วยกลุ่มผู้อภิปรายและกลุ่มผู้ฟัง กลุ่มอภิปรายแบ่งเป็น ฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน แต่ละฝ่ายจะผลัดกันเสนอความคิดเห็น

การอภิปรายสามารถจัดได้หลายรูปแบบดังได้กล่าวมาแล้ว และในการจัดการเรียนการสอนก็สามารถนำมาใช้ได้กับการสอนทักษะการอ่าน ซึ่งมีนักการศึกษาได้เสนอแนะการนำการอภิปรายมาใช้ในการสอนอ่าน ดังนี้

เอ มอร์ริส และ เอ็น สจ๊วต ดอร์ (A. Morris and N. Stewart Dore 1984 : 171) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนอ่านโดยใช้การอภิปรายว่ามี 4 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นเตรียมความพร้อม (preparation stage) ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนดังต่อไปนี้

- 1.1 ทบทวนทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็น
- 1.2 สอนคำศัพท์ใหม่
- 1.3 แจงจุดประสงค์ของการอ่าน

2. ขั้นการอ่าน (silent reading stage) ผู้เรียนลงมืออ่านด้วยตนเอง

3. ขั้นการอภิปราย (discussion stage) ครูเป็นผู้นำการอภิปราย หรือแบ่งกลุ่มอภิปราย

4. ขั้นทำกิจกรรมต่อเนื่อง (extension stage) เป็นการฝึกทักษะที่นอกเหนือจากบทเรียน โดยใช้กิจกรรมเสริมต่าง ๆ

แอนโธนี วี. แมนโซ และ อัลลา ไพรซ์ คาเซล (Anthony V. Manzo and Ula Price Casale 1985 : 732 - 734) ได้เสนอรูปแบบการสอนอ่านโดยใช้การอภิปราย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูนำเข้าสู่เรื่องที่จะอ่าน สอนโครงสร้างไวยากรณ์
2. ขั้นการอ่าน นักเรียนอ่านเรื่องเองในใจ โดยขณะอ่านเมื่อพบคำศัพท์ข้อความหรือรายละเอียดที่ไม่เข้าใจ นักเรียนต้องขีดเส้นใต้หรือจดไว้
3. ขั้นอภิปราย ครูอภิปรายกับนักเรียนทั้งชั้นเรียน เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยเริ่มต้นด้วยความหมายของคำศัพท์ที่นักเรียนไม่เข้าใจ ข้อความหรือรายละเอียดที่เป็นปัญหา

จากนั้นครูจะตั้งคำถามเพื่อการอภิปรายซึ่งตัวบทอ่านไม่ได้ให้คำตอบไว้

กาณฺญา เกียรติประวัติ (2525:73) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการอภิปรายไว้
3 ขั้น ดังนี้

1. การตกลงเกี่ยวกับขอบเขตของปัญหา หรือความชัดเจนของหัวข้ออภิปรายใน
กรณีที่ครูและผู้เรียนได้มีโอกาสพิจารณาปัญหาหรือหัวข้อด้วยกัน หัวข้อการอภิปรายควรมี
ลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เจตคติต่อกันได้

2. การรวบรวมข้อมูลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอภิปรายเป็นการสนทนา
มีใช้ตั้งคำถาม และทุกคนควรมีส่วนร่วม การตั้งใจฟังกันนับเป็นการร่วมมือให้ผู้เรียนได้แสดง
ความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

3. การหาข้อยุติ การอภิปรายที่สามารถดำเนินไปถึงขั้นสรุป นับว่าเป็นความ
สำเร็จตามจุดหมาย แต่ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินไปถึงขั้นนั้น ก็จำเป็นต้องมีการสรุป
ความอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นข้อยุติ

ชูศรี สนิทประชากร (2525:215-216) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการสอน การ
อภิปรายกลุ่มไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม

1.1 กำหนดหัวข้ออภิปราย

1.2 กำหนดตัวบุคคลที่จะดำเนินการอภิปราย

1.3 ให้ผู้ที่อภิปรายเตรียมศึกษาหาความรู้ พร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์สำหรับ

การประกอบการอภิปราย

2. ขั้นอภิปราย

2.1 จัดโต๊ะนักเรียนเป็นรูปครึ่งวงกลม

2.2 จัดโต๊ะเก้าอี้ของผู้อภิปรายไว้หน้าห้องสำหรับผู้อภิปราย

2.3 ผู้ดำเนินการอภิปรายเข้าประจำที่ ผู้ดำเนินการอภิปรายแนะนำผู้ร่วม

อภิปราย

2.4 ผู้ดำเนินการอภิปรายเชิญผู้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือ

คัดค้านกันในแต่ละประเด็น

- 2.5 ผู้ดำเนินการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นย่อ ๆ ทีละประเด็น
- 2.6 ผู้ร่วมอภิปรายอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการอภิปราย
- 2.7 ครูเขียนใจความสำคัญโดยย่อ บนกระดานดำ
- 2.8 ครูคอยดูการอภิปราย ถ้าผิดพลาดหรือบกพร่อง จะได้แก้ไข
- 2.9 ครูคอยควบคุมดูแลมารยาทในการฟังการอภิปราย ความคิดเห็นอย่างมี

เหตุผล การสนับสนุนและการโต้แย้ง

3. ขั้นคำถาม เมื่อการอภิปรายจบลงแล้ว ควรเปิดโอกาสให้มีการซักถามได้

ดังนี้

- 3.1 ผู้ดำเนินการอภิปรายเชิญผู้สงสัยถาม
- 3.2 เชิญผู้ร่วมอภิปรายตอบปัญหา
- 3.3 เชิญผู้ฟังแสดงความคิดเห็น

4. ขั้นสรุป

- 4.1 ครูสรุปใจความสำคัญให้ หรือให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญส่งครู

5. ขั้นวัดผล ดำเนินการ ดังนี้

- 5.1 ประเมินผลเกี่ยวกับมารยาทในการฟัง การพูดจาจะฉะฉาน เข้าใจง่าย

การจดบันทึกของผู้ฟัง

- 5.2 การทำข้อสอบ
- 5.3 การทำอุปกรณ์

ดังนั้น การนำการอภิปรายมาใช้ในการสอนอ่านจึงเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านดียิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และซักถามข้อสงสัยในสิ่งที่อ่านซึ่งเป็นการแสดงออกที่ทำให้ครูผู้สอนสามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านมากน้อยเพียงใด และควรจะช่วยเหลือหรือแก้ไขอย่างไร

6. การคิดวิจารณ์

นักการศึกษา นักสังคมวิทยา นักปรัชญาและนักจิตวิทยาตลอดจนผู้สนใจ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการคิดวิจารณ์ ดังนี้

อี เอ็ม เกลเซอร์ (E.M. Glaser 1941 cited by Barry K. Beyer 1985 : 217) ได้ให้ความหมายการคิดวิจารณ์ว่าเป็นกระบวนการไปสู่ผลที่ได้จาก ความพยายามจะตรวจสอบความเชื่อหรือข้ออ้างใด ๆ ซึ่งมีหลักฐานสนับสนุนและมีแนวโน้ม เพื่อลงสรุป

โรเบิร์ต เอช เอนนิส (Robert H. Ennis 1985 : 1) ได้ให้ความหมายการคิดวิจารณ์ว่าเป็นการประเมินความถูกต้องเหมาะสมของข้อความ โดยให้ความหมายเชิงปฏิบัติการว่าเป็นกระบวนการตัดสินอย่างมีเหตุผลเพื่อการเชื่อถือและยอมรับ

กู๊ดวิน วัตสัน และ อี เอ็ม เกลเซอร์ (Goodwin Watson and E.M. Glaser 1964 : 10) ได้ให้ความหมายการคิดวิจารณ์ว่าเป็นการคิดประกอบด้วย ทักษะ ทักษะ และทักษะ โดยที่ทัศนคติหมายถึงทัศนคติต่อการแสวงหาความรู้ และยอมรับ การแสวงหาหลักฐานมาสนับสนุนสิ่งที่อ้างว่าเป็นจริง แล้วใช้ความรู้ด้านการอนุมาน การสรุปใจความสำคัญ และการสรุปเป็นกรณีทั่วไปโดยตัดสินจากหลักฐานอย่างสมเหตุสมผลสอดคล้องกับหลักตรรกวิทยา ตลอดจนทักษะในการใช้ทัศนคติและความรู้ดังกล่าวมาประเมินและตัดสินความถูกต้องของข้อความ

ปีเตอร์ เอ ฟาเซียน (Peter A. Facience 1984 : 253) กล่าวถึงการคิดวิจารณ์ว่าเป็นกระบวนการหาข้อสรุปจากข้อความกลุ่มหนึ่งอย่างมีเหตุผลถูกต้องตามหลักตรรกวิทยา การอ้างเหตุผลเป็นการแสดงออกของการคิดวิจารณ์ของบุคคล และการอ้างเหตุผลสำหรับข้อสรุปใด ๆ จะมีความน่าเชื่อถือหรือมีเหตุผลสมควร ตามข้ออ้าง หลักฐานที่ปรากฏ วิธีการคิดนี้ได้นำไปใช้ในวิชาการ เช่น สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์

มนุษยศาสตร์ และคณิตศาสตร์ กฎหมาย แต่บางวิชาไม่จำเป็นต้องนำการคิดวิจารณ์ไปใช้ เช่น วิชาศิลปะ วิชาที่เกี่ยวกับความงาม

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good 1973 : 680) ได้ให้ความหมายของการคิดวิจารณ์ว่าเป็นการคิดซึ่งดำเนินตามหลักของการประเมินอย่างรอบคอบต่อข้ออ้างและหลักฐานเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นไปได้อย่างแท้จริง ตลอดจนการพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และการใช้กระบวนการตรรกวิทยาได้อย่างถูกต้องสมเหตุสมผล

สตีเฟน พี นอร์ริส (Stephen P. Norris 1985:138) ได้กล่าวถึงการคิดวิจารณ์ว่า ประกอบด้วย ทักษะ ความรู้ และทักษะ ดังนี้

1. ทักษะ (attitudes) หมายถึง ความสนใจในการแสวงหาความรู้ ตลอดจนมีนิสัยในการค้นหาหลักฐานมาสนับสนุนสิ่งที่อ้างว่าเป็นจริง
2. ความรู้ (knowledge) หมายถึง ความสามารถในการอนุมาน (Inference) การสรุปใจความสำคัญ (abstraction) และการสรุปเป็นกรณีทั่วไป (generalization) โดยพิจารณาจากหลักฐานและการใช้หลักตรรกวิทยา
3. ทักษะ (skills) หมายถึง ความสามารถที่จะนำทั้งทัศนคติและความรู้ดังกล่าวข้างต้นไปประยุกต์ใช้พิจารณาตัดสินปัญหา สถานการณ์ ข้อความหรือข้อสรุปต่าง ๆ ได้

จากการให้ความหมายการคิดวิจารณ์ดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การคิดวิจารณ์เกี่ยวข้องกับการรู้จักปัญหาที่นำมาตัดสิน การพิจารณาอย่างรอบคอบซึ่งขึ้นอยู่กับหลักฐานและการวิเคราะห์สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วลงสรุปหรือทำการตัดสินด้วยเหตุผลเชิงตรรกวิทยาเพื่อยอมรับหรือปฏิเสธข้อความที่ได้รับการเสนอขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. แบบสอบการคิดวิจารณ์

แบบสอบการคิดวิจารณ์ของวัตสันและ เกลเซอร์

กูดวิน วัตสัน (Goodwin Watson) ศาสตราจารย์ทางการศึกษาและจิตวิทยา สังคมและ เอ็ดเวิร์ด เอ็ม เกลเซอร์ (Edward M. Glaser) นักจิตวิทยาการแนะแนว แห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ได้ศึกษา วิจัย ทดลองเกี่ยวกับมโนทัศน์และการวัดความสามารถการคิดวิจารณ์อย่างต่อเนื่องทั้งจากผลการศึกษาด้วยตนเองและบุคคลสำคัญที่ได้ศึกษาด้านการคิดนี้โดยที่ในปี ค.ศ. 1925 กูดวิน วัตสัน ได้ศึกษาเกี่ยวกับ The Measurement of Fairmindedness ในปี ค.ศ. 1937 เอ็ดเวิร์ด เอ็ม เกลเซอร์ ได้ให้ความหมายการคิดวิจารณ์ และนำผลงานของ กูดวิน วัตสัน มาศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการวัดการคิดวิจารณ์ ซึ่งแบร์รี เค เบเยอร์ (Barry K. Beyer 1985 : 271) ได้กล่าวว่าผลงานดังกล่าวนี้เป็นผลงานรุ่นแรก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิจารณ์และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นพื้นฐานสำหรับการตรวจสอบ การค้นคว้าอ้างอิง การวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิจารณ์ตลอดจนการวัดความสามารถในการคิดวิจารณ์

สตีเฟน พี นอร์ริส (Stephen P. Norris 1985:138) ได้กล่าวถึงแบบสอบของ กูดวิน วัตสัน และอี เอ็ม เกลเซอร์ (Goodwin Watson and E.M. Glaser) ว่ามีลักษณะของแบบสอบ ดังนี้

1. เป็นแบบสอบความสามารถ (power test) ใช้เวลาประมาณ 60 นาที ใช้ได้ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มประกอบด้วยแบบสอบย่อย 5 ฉบับ แต่ละฉบับวัดความสามารถแต่ละด้านดังกล่าว

2. ลักษณะของข้อสอบจะประกอบด้วย

- (1) การกำหนดสถานการณ์ที่อาจเกิดปัญหา ข้อความ ข้อโต้แย้งหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่พบในชีวิตประจำวันในสังคมระบอบประชาธิปไตย ซึ่งอาจได้จากการทำงาน การอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสารต่าง ๆ การได้ฟังหรือการมีส่วนร่วมในการอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นปัญหา

(2) ข้อสรุปที่น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้

3. วิธีการตอบแบบสอบผู้ได้รับการทดสอบจะต้องใช้ความสามารถแต่ละด้านดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินความถูกต้องของข้อสรุปที่เสนอให้

แบบสอบการคิดวิจารณ์ของวัตสันและเกลเซอร์ ฟอร์มวายเอ็ม มีข้อกระทงทั้งหมด 100 ข้อ โดยแบ่งเป็นแบบสอบย่อยตามความสามารถต่าง ๆ ดังนี้

ตารางโครงสร้างแบบสอบ

แบบสอบ ฉบับที่	ความสามารถ ที่ต้องการวัด	หมายเลข ข้อกระทง	จำนวน ข้อกระทง
1	การอนุมาน	1 ถึง 20	20
2	การยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น	21 ถึง 36	16
3	การนิรนัย	37 ถึง 61	25
4	การตีความ	62 ถึง 85	24
5	การประเมินการอ้างเหตุผล	86 ถึง 100	15
รวม	การคิดวิจารณ์	1 ถึง 100	100

เนื้อหาของข้อกระทง

เนื้อหาของข้อกระทง เป็นปัญหา ข้อความ สถานการณ์ หรือข้อมูลที่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวันในสังคมระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้รับรู้จาก การทำงาน การศึกษา การอ่าน การฟัง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการอภิปราย ซึ่งเนื้อหาของข้อกระทงมีลักษณะที่แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ

(1) บางข้อกระทงจะเป็นการถามเกี่ยวกับปัญหาซึ่งเป็นเรื่องกลาง ๆ เช่น ดินฟ้า อากาศ การทดลอง ความจริงทางวิทยาศาสตร์ซึ่งไม่มีอคติในการตอบ

(2) บางข้อกระทงเป็นการถามเกี่ยวกับปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นความคิดเห็นที่อาจมีอคติในการตอบ

รูปแบบข้อกระทง

รูปแบบข้อกระทง เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบคำตอบเดียว มีจำนวนตัวเลือกและรูปแบบตัวเลือก ดังแสดงในตาราง

แบบสอบ ฉบับที่	ความสามารถ ที่ต้องการวัด	จำนวน ตัวเลือก	รูปแบบ ตัวเลือก
1	การอนุมาน	5	จริง () น่าจะจริง () สรุปไม่ได้ () น่าจะเท็จ () เท็จ ()
2	การยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น	2	เป็น () ไม่เป็น ()
3	การนิรนัย	2	เป็น () ไม่เป็น ()
4	การตีความ	2	ใช่ () ไม่ใช่ ()
5	การประเมินการอ้างเหตุผล	2	หนักแน่น () ไม่หนักแน่น ()

การตรวจและการให้คะแนน

ผู้สร้างแบบสอบได้กำหนดค่าเฉลยไว้ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0
คะแนน คะแนนของแบบสอบคิดจากผลรวมของข้อที่ตอบถูก

ประเทืองทิพย์ นวพรไพศาล (2535:4-5) ได้กล่าวถึงการวัดความสามารถในการคิดวิจารณ์ของ กู้ดวิน วัตสัน และอี เอ็ม เกลเซอร์ (Goodwin Watson and E.M. Glaser) ว่าการวัดความสามารถการคิดวิจารณ์ต้องวัดจากความสามารถทั้งหลายที่ประกอบกันเป็นการคิดวิจารณ์โดยที่ความสามารถเหล่านี้อาจคาบเกี่ยว (overlap) กันบ้าง ซึ่งได้แก่ความสามารถ 5 ด้านดังนี้

1. ความสามารถในการอนุมานหรือการสรุป (inference) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจำแนกระดับความน่าจะเป็นของข้อสรุปที่คาดคะเนจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ว่า ข้อสรุปนั้นจริง (เป็นไปได้อย่างแน่นอน) น่าจะจริง (น่าจะเป็นไปได้) สรุปไม่ได้ (ข้อมูลไม่เพียงพอที่จะสรุปได้) น่าจะเท็จ (น่าจะเป็นไปไม่ได้) เท็จ (เป็นไปไม่ได้อย่างแน่นอน)

2. ความสามารถในการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (recognition of assumptions) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจำแนกว่า ข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น (ข้อความซึ่งถือเป็นมูลฐานไว้ก่อนที่จะมีการโต้แย้ง หรืออธิบายข้อความอื่น ๆ ต่อไป) กับข้อความใด ไม่เป็นข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับสถานการณ์ที่กำหนดให้

3. ความสามารถในการนิรนัย (deduction) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจำแนกว่า ข้อสรุปใดเป็นผลจากความสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างแน่นอน และข้อสรุปใดไม่เป็นผลของความสัมพันธ์นั้น

4. ความสามารถในการตีความ (interpretation) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจำแนกว่า ข้อสรุปใดเป็นหรือไม่เป็นลักษณะหรือคุณสมบัติทั่วไป ที่สรุปได้จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ล่วงหน้า

5. ความสามารถในการประเมินการอ้างเหตุผล (evaluation of arguments) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจำแนกว่า ข้อความใดเป็นการอ้างเหตุผลที่หนักแน่น (เมื่อข้อความนั้นมีความสำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นปัญหาที่กำหนดให้) กับข้อความใดเป็นการอ้างเหตุผลที่ไม่หนักแน่น (เมื่อข้อความนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นปัญหาที่กำหนดให้)

แบบสอบการคิดวิจารณ์ของ กู้ตวิน วัตสัน และอีเอ็ม เกลเซอร์ เป็นแบบสอบที่ได้รับความเชื่อถือมากที่สุดว่าสามารถนำไปวัดความสามารถในการคิดวิจารณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา เกรด 9 ถึงเกรด 12 ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

ในประเทศไทยมีผู้สนใจนำกลวิธีการสอนประเภทต่าง ๆ มาใช้ในการสอนอ่าน เพื่อให้เด็กเรียนมีความสามารถในการอ่าน ทั้งที่เป็นการอ่านภาษาไทย และการอ่านภาษาต่างประเทศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ศรีสกุล ตำนานุทธศิลป์ (2529:50-55) ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สมรรถภาพการอ่านเร็วและเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนอ่าน 3 วิธีคือ วิธีการโคลซ วิธิการ SQ3R และวิธีการสอนอ่านตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม จำนวน 120 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มที่ 1 สอนอ่านด้วยวิธีการโคลซ กลุ่มที่ 2 สอนอ่านด้วยวิธีการ SQ3R และกลุ่มที่ 3 สอนอ่านด้วยวิธีการตามคู่มือครู เวลาที่ใช้ในการทดลองสอนสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ รวม 12 คาบ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อน (Pre-test) และหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และสมรรถภาพการอ่านเร็วในการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดเจตคติการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์คะแนนทดสอบ สรุปผลได้ว่า กลุ่มที่สอนอ่านด้วยวิธีการโคลซ และวิธีการ SQ3R มีความเข้าใจในการอ่าน และมีสมรรถภาพการอ่านเร็วสูงกว่า กลุ่มที่สอนอ่านด้วยวิธีการตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษนั้น กลุ่มที่สอนอ่านภาษาอังกฤษด้วยวิธีการโคลซ และวิธีการ SQ3R มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่สอนอ่านด้วยวิธีการตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มที่สอนด้วยวิธีการ

SQ3R มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่สอนอ่านด้วยวิธีการโคลซ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งนภา นุตราชวงศ์(2533:57-60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่าน และมีความสนใจในหัวเรื่องแตกต่างกัน" ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 64 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน ตัวอย่างประชากรทำแบบวัดความสนใจและแบบทดสอบพื้นฐานความรู้เดิม หลังจากนั้นอ่านเนื้อเรื่อง 4 เรื่อง ที่แตกต่างกันไปตามระดับพื้นฐานความรู้ และความสนใจในหัวเรื่องของแต่ละคน พร้อมทั้งทำแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในเรื่องที่มีระดับพื้นฐานความรู้สูง แตกต่างจากความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่มีระดับพื้นฐานความรู้ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในเรื่องที่มีระดับความสนใจในหัวเรื่องสูง แตกต่างจากความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่มีระดับความสนใจในหัวเรื่องต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แหวววิภา ภักดีอาษา (2533:70-71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านแตกต่างกัน" นักศึกษาทั้งหมดได้รับการจัดแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 31 คน คือ (1) กลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านมาก และมีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง (2) กลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านน้อย แต่ความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง (3) กลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านมาก แต่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษปานกลาง และ (4) กลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ในการเรื่องที่อ่านน้อย แต่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษปานกลาง โดยใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษและแบบทดสอบวัดพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะให้อ่านเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม นักศึกษาทุกกลุ่มดังกล่าวทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และนำคะแนนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง และปานกลาง มีความเข้าใจในการอ่าน

ภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านมากและน้อยมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจมาศ สันประเสริฐ (2533:57-61) ได้ศึกษาผลการสอนที่ใช้แบบฝึกทักษะการทดลองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการทดลอง กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลอง กลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การ เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการทดลอง กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกัน ความคิดวิจารณ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการทดลองกับของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความคิด วิจารณ์ของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการทดลองหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูหลังการสอนกับก่อนการสอนไม่แตกต่างกัน

ชนิดดา แนบเกษร (2535:41-45) ทำการศึกษาผลการฝึกอ่านด้วยวิธีการ SQ3R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ปีการศึกษา 2534 จำนวน 68 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มละ 34 คน คือ กลุ่มทดลองได้รับการฝึกการอ่านเรื่องที่กำหนดให้ด้วยวิธีเอสคิวทรีอาร์ สำหรับกลุ่มควบคุมอ่านเรื่องที่กำหนดให้ด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเข้าใจความก่อน และหลังการฝึกการอ่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบความแตกต่าง ของคะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการฝึกการอ่านด้วยวิธีการ เอสคิวทรีอาร์ ได้คะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนเข้ารับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภายหลังการทดลอง

นักศึกษามหาวิทยาลัยกลุ่มที่ได้รับการฝึกการอ่านด้วยวิธีการ เอสคิวทรีอาร์ ได้คะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความ สูงกว่ากลุ่มที่อ่านเรื่องด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประเทืองทิพย์ นวพรไพศาล (2535:44-61) ทำการวิจัยเรื่อง การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบการคิดวิจารณ์ของวัตสัน และเกลเซอร์ โดยการนำแบบสอบการคิดวิจารณ์ของวัตสัน และ เกลเซอร์ ฟอรัม วาย เอ็ม (The Watson Glaser Critical Thinking Appraisal Form YM) มาแปลเป็นภาษาไทย ปรับเปลี่ยนสภาพวัฒนธรรมบางส่วนแล้วนำแบบสอบไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,254 คน ตรวจสอบคุณภาพ โดยแบบสอบมีความยากตั้งแต่ 0.58-0.72 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบซ้ำเท่ากับ .57 ค่าสัมประสิทธิ์ความตรงของแบบสอบเท่ากับ .60 ที่ระดับนัยสำคัญ .05

วนิดา เพ็ญกิ่งกาญจน์ (Wanida Penkingarn 1993:4265) การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้คำถามนำในการอ่านเข้าใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยการสอนอ่าน 3 วิธี คือ การอ่านตามขั้นตอน SQ3R การอ่านโดยการตั้งคำถามตามปกติ และการอ่านโดยไม่ตั้งคำถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 11 จำนวน 88 คน เป็นนักเรียนเกรด 12 จำนวน 74 คน ของโรงเรียนสาธิตมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกฝึกอ่านตามขั้นตอน SQ3R กลุ่มที่ 2 ฝึกอ่านโดยตั้งคำถามปกติ และกลุ่มที่ 3 ฝึกอ่านโดยไม่มีการตั้งคำถาม เวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งหมด 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อน (Pre-test) ในสัปดาห์แรก และฝึกการอ่านตามขั้นตอนที่กำหนดให้ในสัปดาห์ที่ 2 และ 3 ในสัปดาห์ที่ 4 ได้ทดสอบหลังการฝึก โดยใช้แบบสอบของ เนลสัน เดนนิ (Nelson Denny Reading Tests) วิเคราะห์ที่คะแนนทดสอบโดยใช้สถิติ ANCOVA ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกอ่านโดยการตั้งคำถามตามขั้นตอน SQ3R และกลุ่มที่ฝึกอ่านโดยการตั้งคำถามตามปกติ มีคะแนนทดสอบหลังการฝึกสูงกว่ากลุ่มการฝึกอ่านโดยไม่มีการตั้งคำถาม ที่ระดับ .05 แต่ระหว่างกลุ่มการฝึกอ่าน โดยตั้งคำถามตามขั้นตอน SQ3R และการตั้งคำถามตามปกติไม่มีความแตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

ในต่างประเทศมีผู้สนใจนำกลวิธีการสอนอ่านมาใช้ในการพัฒนาการอ่านของนักเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จอห์น ซิกมอนด์ คัลโลเวย์ (John Sigmond Calloway 1984:2722) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านโดยวิธีการ SQ3R และวิธีการ HM กับนักเรียนเกรด 7 จำนวน 321 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่เรียนการอ่านด้วยวิธีการ SQ3R กลุ่มที่เรียนการอ่านด้วยวิธีการ HM และกลุ่มควบคุมคือเรียนตามปกติ โดยในแต่ละกลุ่มยังได้แบ่งผู้เรียนออกเป็นระดับ สูง กลางต่ำ ตามความสามารถในการอ่านเข้าใจความด้วย (Comprehension Test of Basic Skills) ผลการศึกษาพบว่าทั้งวิธีการ SQ3R และวิธีการ HM ต่างก็มีผลสัมฤทธิ์ต่อคะแนนทดสอบความสามารถในการอ่านเข้าใจ ความสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่ในระดับกลางทั้ง 2 กลุ่ม จะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนที่อยู่ในระดับสูงและต่ำ

โทมัส เฮนรี บัตเลอร์ (Thomas Henry Butler 1984:138) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านเข้าใจความ ของนักเรียนระดับไฮสคูล กับนักเรียนเกรด 7 และ เกรด 11 ด้วยวิธีการ SQ3R โดยทั้งนักเรียนเกรด 7 และเกรด 11 แบ่งเป็น 3 กลุ่มในแต่ละเกรด กลุ่มแรกสอนวิธีการ SQ3R ให้เป็นเวลา 2 คาบ กลุ่มที่ 2 สอนวิธีการ SQ3R ให้เป็นเวลา 7 คาบ และกลุ่มควบคุมอ่านตามปกติโดยทั้ง 3 กลุ่มนี้ ได้ทำการ (Pre-test) ก่อนเข้ารับการสอนด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านก่อน แล้วจึงทำการสอน ตำราที่ใช้สอนอ่านนั้นเป็นตำราวิชาชีววิทยา วิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ แล้วจึงทดสอบความเข้าใจในการอ่านด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน (Post-test) วิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบแล้วสรุปผลได้ว่า นักเรียนทั้งในเกรด 7 และเกรด 11 ไม่ว่าจะกลุ่มที่ได้รับการฝึกสอน SQ3R 2 คาบ หรือได้รับการฝึกสอน SQ3R 7 คาบนั้น คะแนนด้านความสามารถในการอ่านเข้าใจความเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เชอร์รี่ ลี นิสต์ (Sherrie Lee Nist 1983:2947) ทำการวิจัยผลของการสร้างจินตนาการที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการอ่านเรื่องที่เป็นวิชาการ โดยทำการวิจัยกับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อ่านไม่เก่ง จำนวน 41 คน ผู้วิจัยได้จัดนักศึกษาเหล่านี้เข้ากลุ่ม 3 กลุ่ม โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้แก่กลุ่มที่สอนด้วยกลวิธีให้สร้างจินตนาการ (imagery group) กลุ่มที่สอนด้วยกลวิธีชี้้นำการอ่าน (Directed Reading Activity) กลุ่มที่อ่านโดยไม่ได้รับการแนะนำการอ่าน (no instruction group) กลุ่มจินตนาการได้รับการฝึกอ่านด้วยกลวิธีสร้างจินตนาการ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ภายในระยะเวลา 5 สัปดาห์ ทุกกลุ่มได้รับเนื้อหาทางวิชาการที่มีจำนวนคำเรื่องละ 1,100 คำ จำนวน 3 เรื่องให้อ่าน ซึ่งได้แก่ เนื้อหาทางชีววิทยา วิทยาศาสตร์สังคม และวรรณคดี กลุ่มจินตนาการได้รับแบบฝึกหัดที่ก่อให้เกิดความพร้อม (warm up exercises) แล้วได้รับการกระตุ้นให้ใช้กลวิธีสร้างจินตนาการ กลุ่มที่เรียนด้วยกลวิธีชี้้นำการอ่านได้รับการสอนตามขั้นตอนการสอนของกลวิธีชี้้นำการอ่าน ส่วนกลุ่มที่เหลืออ่านเรื่องเองโดยไม่ได้รับการแนะนำการอ่านจากผู้วิจัย หลังจากการอ่านแต่ละเรื่องจบ ทุกกลุ่มตอบคำถามแบบเลือกตอบ 18 คำถาม หนึ่งสัปดาห์หลังจากการอ่านแต่ละเรื่องจบ ทุกกลุ่มได้รับการทดสอบความคงทนในการเข้าใจการอ่านด้วยข้อสอบที่มี 18 ข้อ เป็นข้อสอบคู่ขนานกับข้อสอบวัดความเข้าใจการอ่าน แบบสอบถามเกี่ยวกับจินตนาการได้รับการนำมาใช้ในตอนสรุปของการวิจัยเพื่อดูว่ากลุ่มทดลองใช้กลวิธีการสร้างจินตนาการตลอดการทดลองหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เรียนด้วยการสร้างจินตนาการมีความเข้าใจในการอ่านเรื่องทั้ง 3 เรื่องเท่ากัน และนักศึกษากลุ่มนี้ได้คะแนนสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม 2 กลุ่มในทุกเนื้อหาวิชา

เอลิธ เบลค สเตลเคอร์ (Alice Blake Stalker 1985:2644) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในการปรับปรุงการอ่านในชั้นเรียน มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในชั้นเรียนระดับวิทยาลัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคัดเลือกคุณลักษณะของเนื้อหา และเพื่อศึกษาว่าการใช้บทเรียนทั้ง 6 บทของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จะพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาได้หรือไม่ กลุ่มประชากรเป็นนักศึกษา จำนวน 139 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 57 คน กลุ่มที่ 2 82 คน กลุ่มที่ 1 เรียนเนื้อ

หาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น การอนุมาน การยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น การนิรนัย การตีความ และการประเมินการอ้างเหตุผล กลุ่มที่ 2 ใช้เนื้อหาจากโฆษณาในบทโทรทัศน์ บทภาพยนตร์ และหนังสือคู่มือในการฝึก มีเนื้อหาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างความจริงกับความคิดเห็น การประเมินอารมณ์ความรู้สึกกับข้อเท็จจริง ทรรศนะในการมองปัญหา และรูปแบบความสามารถของการใช้เหตุผล กลุ่มทดลองได้รับการสอบก่อนและสอบหลังโดยใช้แบบสอบการคิดวิจารณ์ของวัตสัน และเกลเซอร์ ใช้สถิติวิเคราะห์ t-test และค่าสหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไม่สัมพันธ์กับ เพศ อายุ และระดับชั้น และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไม่สามารถพัฒนาได้ด้วยแบบฝึกทั้ง 6 แบบ

เจมส์ วิลเลียม ฮันท์ (James William Hunt 1987:617) ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของการให้นักเรียนทำนายเนื้อเรื่องก่อนอ่าน กับการใช้คำถามของครูเป็นจุดประสงค์การอ่าน ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้คะแนนการอ่านต่ำ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการสุ่มตัวอย่างนักเรียนของโรงเรียนแห่งหนึ่งในรัฐหลุยเซียนา โดยเลือกสุ่มนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกันจากการทดสอบทักษะพื้นฐานมา 2 กลุ่ม อายุเฉลี่ยของนักเรียนเท่ากับ 15 ปี ให้นักเรียนเข้าร่วมในการวิจัย 18 คน ทำการทดลองสอนอ่านโดยให้นักเรียน 9 คน เรียนการอ่านด้วยกลวิธีชี้นำการอ่านที่ครูตั้งคำถามเป็นจุดประสงค์การอ่าน ให้นักเรียนทุกคนได้รับการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในด้านความเข้าใจในการอ่านตามตัวอักษร และความเข้าใจจากการอ้างอิง ระหว่างนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม และพบว่าการให้นักเรียนทำนายเรื่องมีประสิทธิภาพในการทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านดีกว่าการตั้งคำถามของครู

จอห์น เดวิด แมกแอนดรูว์ (John David McAndrew 1987:4039) ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบและผลลัพธ์ด้านความรู้ความเข้าใจของกลวิธีชี้นำการคิดในการอ่านที่มีต่อนักเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่สอง ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส ระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย จำนวน 36 คน 2 ห้องเรียน นักเรียนได้รับการสอนอ่านด้วยกลวิธีชี้นำการคิดในการอ่าน (Directed Reading-Thinking Activity) และสอบก่อนการทดลองด้วยข้อสอบภาษาต่างประเทศที่เป็นภาษาฝรั่งเศส ระดับเอ แบบเอ ข้อสอบมี ไข่หลังการทดลองแบบสอบถามด้านเจตคติใช้ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีชี้นำการคิดในการอ่านไม่มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความรู้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนแผนการเรียนภาษาฝรั่งเศส

แคทรี เจน สตอกเนอร์ นีล (Kathy Jane Stogner Neal 1988:776) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของกลวิธีชี้นำการคิดในการอ่าน (Directed Reading-Thinking Activity) กับกลวิธีชี้นำการอ่าน (Directed Reading Activity) ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนเกรด 4 นักเรียนที่เข้าร่วมในการวิจัยเป็นนักเรียนเกรด 4 จำนวน 242 คน จาก 10 โรงเรียน ที่ตั้งอยู่ในรัฐออลาฮามา หนังสือการอ่านที่นำมาให้นักเรียนเหล่านี้อ่าน คือ หนังสือการอ่านพื้นฐานของนักเรียนเกรด 3 นักเรียนได้อ่านการทดสอบพื้นความรู้ เดิมก่อน เพื่อคุมโนทัศน์ของความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่อง que เลือกไว้เพื่อให้นักเรียนอ่าน นักเรียนได้รับการสุ่มตามระดับของความรู้เดิม (มาก มีบ้าง น้อย) เพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่ละคนจำกัดจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 6-12 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยกลวิธีชี้นำการคิดในการอ่านซึ่งเน้นให้นักเรียนทำนาย กลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยกลวิธีชี้นำการอ่าน หลังจากได้รับการสอนแล้วนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มตอบคำถามของแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทักษะความเข้าใจจากการอ้างอิงซึ่งเป็นผลจากการทำนาย ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านักเรียนได้รับประโยชน์จากกลวิธีชี้นำการคิดในการอ่าน

แพทริเซีย เฟนเนลลี (Patricia Fennelly 1988:2519) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการสอนตามขั้นตอนการคิดวิจารณ์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความของนักเรียนเตรียมอุดมศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 85 คน แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน เป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 3 กลุ่ม กลุ่ม

ทดลอง ได้รับการสอนการคิดวิจารณ์ โดยใช้แบบเรียนของ วิมบี้ และล็อกเฮด (Whimby and Lockhead) โดยเป็นหัวข้อที่เป็นประเด็นในการแก้ปัญหาและความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนอ่านเข้าใจความ โดยใช้แบบเรียนของแซคและยัวร์แมน (Sack-Yourman Developmental Speed Reading Course) ทุกกลุ่มได้รับการสอนก่อนและหลังสอนโดยใช้แบบสอบการคิดวิจารณ์ของวัตสันและเกลเซอร์ (The Watson Glaser Critical Thinking Appraisal Form YM) และแบบสอบความเข้าใจในการอ่านของ แมกกริว ฮิล (McGraw Hill Basic Skill Reading Test) ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการคิดวิจารณ์ ดังนั้นสรุปได้ว่า ผลการทดลองไม่สนับสนุนประเด็นที่ว่า การเพิ่มความสามารถในการอ่านเข้าใจความจะสามารถอย่างคุณลักษณะการสอนการคิดวิจารณ์ได้

เพ็กกี จีน ควิกเลย์ บัลลาร์ด (Peggy Jean Quigley Ballard 1989: 106) ทำการวิจัยผลของการสอนอ่านเกี่ยวกับเรื่องเล่า (narrative) ที่มีต่อความสามารถในการเข้าใจการอ่านของนักเรียนเกรด 8 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้รับการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนด้วยกลวิธีทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน (story mapping) กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนด้วยกลวิธีชี้้นำการอ่าน (Directed Reading-Thinking Activity) และกลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยกลวิธีตามคู่มือครู (teacher's manual) นักเรียนได้รับการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เรื่องที่ใช้สอนเป็นเรื่องสั้นที่นำมาจากหนังสือวรรณคดี และไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา นักเรียนต้องปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้ คือ (1) การเขียนสรุปเรื่อง (2) ตอบคำถามที่ขึ้นต้นด้วย wh (3) เขียนเรียงความเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (4) ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการทำความเข้าใจในการอ่าน และ (5) ตอบคำถามที่ขึ้นต้นด้วย wh ที่ไม่ได้ถามทันทีที่ทดลองเสร็จ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ 1 ทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มที่ 3 ในการทดสอบทุกอย่าง ยกเว้นการตอบ wh เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง และในการเขียนย่อเรื่อง กลุ่มที่ 1 ทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มที่ 2 ในการสอบทุกอย่าง ยกเว้นการย่อเรื่อง กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 2 ทำคะแนนได้ไม่แตกต่างกันในการทดสอบทุกอย่าง

โอมายีเย อามาเหม็ด อาลี ยูเซฟ (Omaia Ahmed Ali Youssef 1989:870) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของกลวิธีการสอนอ่านตามแนวความรู้เดิม 2 กลวิธี ซึ่งได้แก่กลวิธีที่เน้นการคิดในการอ่าน (Directed Reading-Thinking Activity) และกลวิธีสำรวจ ตั้งคำถาม อ่าน ท่องจำ และทบทวน (SQ3R) ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชาวอียิปต์ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 2 จำนวน 99 คน จาก 6 ห้องเรียน นักเรียนได้รับการสุ่มให้เข้ากลุ่มซึ่งมีอยู่ 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนด้วยกลวิธีที่เน้นการคิดในการอ่านกลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนด้วยกลวิธีสำรวจ ตั้งคำถาม อ่าน ท่องจำ และทบทวน กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยกลวิธีเดิม (traditional EFL instruction) ก่อนและหลังการทดลอง นักเรียนได้รับการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จูดิธ บี ชอมเบิร์ก (Judith B. Schaumberg 1990:2851) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของกลวิธีสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ 3 กลวิธี ได้แก่ (1) กลวิธีที่เน้นการอ่าน (Directed Reading Activity) (2) กลวิธีรูปแบบความเข้าใจในการอ่าน (comprehension model strategy) และ (3) กลวิธีตามหลักสูตรมาตรฐาน (standard curriculum) ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนเกรด 7 นักเรียนเหล่านี้ได้รับการสุ่มให้เข้ากลุ่ม 3 กลุ่ม ในวันแรกนักเรียนทุกคนได้อ่านเรื่องที่ผ่านการสุ่มแล้ว และได้รับการทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านก่อนการทดลอง ในระหว่าง 4 วันของการทดลองนักเรียนในกลุ่มทดลองได้รับการแนะนำวิธีทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านด้วยตนเองโดยอ่านเรื่อง 5 เรื่อง และได้รับการสอนตามขั้นตอนของกลวิธีรูปแบบความเข้าใจในการอ่าน นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยกลวิธีที่เน้นการอ่าน ครูจะเป็นผู้ชี้แนะให้เข้าใจในการอ่านด้วยขั้นตอนการสอนของกลวิธีที่เน้นการอ่าน และอ่านเรื่องเหมือนกันกับกลุ่มที่เรียนด้วยกลวิธีรูปแบบความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มสุดท้ายอ่านเรื่องที่มีในหลักสูตรที่ทางโรงเรียนใช้อยู่ ทุกกลุ่มได้รับการสอนโดยผู้วิจัย เมื่อสอนเสร็จแล้ว นักเรียนได้รับการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม

แคนเดซ เอเลน สคูลฮิวเซอร์ (Candace Elaine Schulhauser 1991: 1671) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการอภิปรายกลุ่มที่มีต่อการคิดวิจารณ์ การอ่านเข้าใจความ และเจตคติต่อการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 4 จำนวน 2 กลุ่ม แยกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองใช้วิธีการอภิปรายกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6 คน โดยกลุ่มอ่านหนังสือตำราออกชั่วโมงเรียนเป็นเวลา 4 เดือน และพบครูผู้สอนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เพื่ออภิปรายเนื้อหาในหนังสือ กลุ่มควบคุมเลือกเนื้อหาอ่านด้วยตนเองเป็นรายบุคคล ทุก ๆ 30 นาที ต่อวัน ใน 1 ครั้งต่อสัปดาห์ นักเรียนอภิปรายเนื้อหาที่อ่านกับครูเป็นรายบุคคล ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมสอบก่อนและสอบหลัง (Pretest-Post Test) โดยใช้แบบสอบการคิดวิจารณ์ของ โรส (Ross Test of Higher Cognitive Processes) แบบสอบการอ่านเข้าใจความ (Metropolitan Achievement Test) และแบบวัดเจตคติที่มีต่อการอ่าน (Estes Attitude Scale) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการคิดวิจารณ์ การอ่านเข้าใจความ และเจตคติที่มีต่อการอ่าน

ชาร์อน เทอร์ปสตรีอา สเวนนิมสัน (Sharon Terpstra Swennumson 1993:2209) ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกอ่านตามขั้นตอน SQ3R ของนักศึกษาวิทยาลัย การศึกษาผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่าง มีทั้งหมด 4 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน ดังนี้คือ กลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาที่แต่งงานแล้ว กลุ่มที่ 2 เป็นนักศึกษาที่มีสถานภาพเป็นบิดา-มารดา กลุ่มที่ 3 เป็นนักศึกษาอายุตั้งแต่ 24 ปี ขึ้นไป และกลุ่มที่ 4 เป็นนักศึกษาใหม่ที่ลงทะเบียนเข้าเรียนในภาคการศึกษาแรก ทำการวิจัยโดยสอบก่อน (Pre-test) โดยใช้แบบสอบการอ่านของ The McGraw-Hill Reading Test Form A หลังจากนั้นให้ผู้เรียนศึกษาการอ่านตามขั้นตอน SQ3R ของโรบินสัน (Robinson's SQ3R) ฝึกอ่านวันละ 1 คาบเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ทดสอบหลังฝึกโดยใช้ The McGraw-Hill Reading Test Form B ค่าสถิติที่ใช้ T-Test ผลสรุปได้ว่า การฝึกอ่านตามขั้นตอน SQ3R สามารถเพิ่มความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาทุกกลุ่ม